

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viléma Šetka a soudců JUDr. Lenky Ceplové a JUDr. Martina Vícha ve věci

žalobce: **Pohřební ústav AURIGA spol. s r. o.**, IČ: 47309652
se sídlem Boženy Němcové 1052/1, 412 01 Litoměřice

proti
žalovanému: **Otakar Hokr**, narozený dne 21. 2. 1961
bytem Klapý 173, 411 16 Klapý

o zaplacení částky 7 299 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 13. 1. 2017, č. j. 20 C 362/2016 – 30

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** ve výroku II. **mění** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci další částku 7 299 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 2 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně žalovanému uložil povinnosti zaplatit žalobci částku 7 299 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,05 % ročně z částky 7 299 Kč od 26. 1. 2016 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Žalobu ohledně částky 7 299 Kč představující smluvní pokutu, zamítl (výrok II.). Dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.). Okresní soud vycházel ze zjištění, že mezi účastníky byla sjednána dne 22. 1. 2016 smlouva o pohřbení lidských pozůstatků

č. 2016/01/0028, zemřelého Miroslava Hokra, zemřelého dne 21. 1. 2016 (bratra žalovaného), s následným zpopelněním v krematoriu v Ústí nad Labem za sjednanou cenu 17 299 Kč včetně DPH. Žalovaný zaplatil při podpisu smlouvy částečnou úhradu formou závdavku ve výši 10 000 Kč, zůstatek nákladů na pohřbení ve výši 7 299 Kč však neuhradil a to ani přes opakované upomínky žalobce. Soud prvního stupně písemnou smlouvu uzavřenou mezi účastníky posoudil jako smlouvu příkazní, dle § 2430 a násl. o. z., žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci doplatek ceny ve výši 7 299 Kč, včetně specifikovaného úroku z prodlení. Pokud se však žalobce domáhal zaplacení smluvní pokuty dle článku VIII., bod 8. 2. smlouvy ve výši 100% nezaplacené dlužné částky, to je další částka 7 299 Kč, shledal žalobu v této části jako nedůvodnou. S odkazem na judikaturu Ústavního soudu ČR, a to náleze ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11, dospěl k závěru, že ujednání účastníků o smluvní pokutě, v rámci smlouvy o pohřbení lidských pozůstatků (příkazní smlouvy) je neplatné, neboť žalobce vystupuje jako podnikatel a žalovaný má postavení spotřebitele, slabší strany. Text upravující sjednání smluvní pokuty je psán podstatně menším písmem, než úvodní text objednávky pohřbu a označení účastníků a ujednání o smluvní pokutě je začleněno včetně velikosti písma do části smlouvy, kde lze předpokládat, že unikne spotřebitelově pozornosti. Žalobu v části, jíž se žalobce domáhal zaplacení smluvní pokuty ve výši 7 299 Kč, rovnající se výši dlužné částky, proto zamítl. O nákladech řízení bylo rozhodnuto s poukazem na ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. a poměr úspěchu a neúspěchu obou stran.

2. Proti tomuto rozsudku, a to výlučně proti zamítavému výroku a rozhodnutí o nákladech řízení (výrok II., III.) podal žalobce včasné odvolání. Namítá věcnou nesprávnost rozsudku, nesprávné skutkové zjištění a vyvozené právní posouzení, zejména ve vztahu k žalobcem uplatněnému nároku na zaplacení smluvní pokuty. Zásadně nesouhlasí, že by v rámci smluvního ujednání vůči žalovanému byla porušena ze strany žalobce zásada poctivosti, pokud jde o okolnosti a způsob sjednání sankce v podobě smluvní pokuty. Polemizuje se závěry soudu prvního stupně v hodnocení ujednání o smluvní pokutě včetně použití velikosti písma a umístění ujednání v textu samotné smlouvy – objednávky pohřbu. Nesouhlasí dále s tím, že by samotná smlouva o vypravení pohřbu, která je navíc smlouvou smíšenou, mohla být posuzována jako formulářová smlouva a poukazuje na podporu své argumentace na složitost a širokou paletu pohřebních služeb, které si klient – spotřebitel může objednat. Přístup okresního soudu k uplatněnému nároku žalobce na zaplacení smluvní pokuty považuje za formalistický a namítá nesprávnou aplikaci rozhodnutí Ústavního soudu ve vztahu k problematice smluvních pokut. V podaném odvolání dále důrazně rozebírá, že výše sjednané smluvní pokuty se rovná výši řádné a včasné nezaplacené ceny – dluhu a žalovaný si fakticky sám určuje a také určil výši své smluvní pokuty. Odvolatel se tak domáhal změny části napadeného rozsudku s tím, aby žalovanému byla uložena povinnost zaplatit smluvní pokutu ve výši 7 299 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku a dále uložena povinnost uhradit náklady řízení před soudy obou stupňů.
3. Krajský soud přezkoumal rozsudek okresního soudu v části odvolání dotčené (výrok II.) včetně řízení, které mu předcházelo a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je důvodné. Pokud jde o vyhovující část výroku rozsudku (výrok I.), nebyl rozsudek této části odvoláním napaden, nabývá proto samostatně právní moci. O odvolání žalobce bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, postupem dle § 214 odst. 3 o. s. ř.
4. V předmětné věci je na jisto, což odpovídá skutkovému zjištění soudu prvního stupně, že účastníci dne 22. 1. 2016 uzavřeli v provozovně žalobce v Libochovicích písemnou smlouvu o pohřbení lidských pozůstatků zemřelého Miroslava Hokra (bratra žalovaného) s následným zpopelněním v krematoriu v Ústí nad Labem, za sjednanou cenu 17 299 Kč, kdy se jednalo o tzv. pohřeb bez

obřadu. Žalovaný při uzavření smlouvy zaplatil částečnou úhradu ve formě závdavku ve výši 10 000 Kč. Zůstatek ceny sjednaných pohřebních služeb ve výši 7 299 Kč neuhradil, ani na výzvu. Součástí smlouvy o poskytnutí pohřebních služeb bylo i ujednání obsažené v článku VIII., bod 8. 2. o smluvní pokutě, kterou se příkazník zavázal zaplatit v případě, že bude v prodlení se zaplacením sjednané ceny – svého dluhu a výše smluvní pokuty byla sjednána tak, že její výše odpovídá výši řádně a včas nezaplacené ceny (dluhu). Odvolací soud souhlasí s výše zjištěným skutkovým stavem, jež vychází především z žalobních tvrzení a z listinného důkazu v podobě smlouvy o vypravení pohřbu. Odvolací soud se rovněž ztotožňuje s právním posouzením učiněným soudem prvního stupně s tím, že předmětná smlouva byla posouzena jako smlouva příkazní, uzavřená dle § 2430 a následující o. z., dle které se žalobce zavázal obstarat určitou věc, tj. obstarání pohřebních služeb zemřelého Miroslava Hokra a žalovaný se zavázal zaplatit žalobci sjednanou cenu a z tohoto plnění dosud dluží částku 7 299 Kč. Odvolací soud se však neztotožnil s právním posouzením soudu prvního stupně učiněným ve vztahu k smluvnímu ujednání účastníků v otázce sjednané smluvní pokuty. Svě závěry o neplatnosti ujednání o smluvní pokutě okresní soud především opírá o judikaturu v podobě nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11. Tento odkaz však nelze považovat za zcela přílehlavý, vzhledem k předmětu projednávané věci, neboť zmíněné rozhodnutí Ústavního soudu se sice dotýká spotřebitelských smluv a ujednání zakládající smluvní pokutu, vzhledem k vymezené právní větě citovaného rozhodnutí se neplatnost smluvní pokuty vztahuje pouze na ujednání obsažené v tzv. všeobecných obchodních podmínkách a nikoliv ve smlouvě samotné, listině, na níž spotřebitel připojuje svůj podpis. V předmětné věci je evidentní, že ujednání o smluvní pokutě bylo součástí smlouvy samotné, označené jako objednávka pohřebních služeb č. 2016/01/0004 a bylo sjednáno pod článkem VIII. bod 8. 2. přičemž nelze hovořit o tom, že by ujednání o smluvní pokutě bylo součástí jakýchkoliv jiných „všeobecných obchodních podmínek“ žalobce. Na předmětnou věc podle názoru odvolacího soudu nedopadá ani další výklad citovaného rozhodnutí Ústavního soudu týkající se velikosti použitého písma pro sjednání smluvní pokuty a umístění tohoto ujednání tzv. mimo pozornost spotřebitele. Předmětná smlouva uzavřená mezi účastníky je obsažena celkem na čtyřech stranách písemného textu. Na straně č. 1 jsou uvedeny základní údaje v podobě označení účastníků (jméno, identifikační údaje, bydliště, kontaktní údaje) včetně uvedení základních pojmů (příkazce, příkazník, pojmy vztahující se k činnosti pohřbívání). Samotný text smlouvy je pak obsažen na druhé a třetí straně (článek II. – článek XII.), obsahující rovněž již zmíněné ujednání o smluvní pokutě. Na straně 4 je pak rozpis jednotlivých fakturovaných položek a činností a následují podpisy smluvních stran. Odvolací soud se neztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že by konkrétní ujednání o smluvní pokutě bylo záměrně skryto v textu smlouvy tak, aby uniklo pozornosti příkazce (objednatele pohřbu) nebo že by velikost písma, jímž jsou účastníci smlouvy označeni a identifikováni, se zásadním způsobem lišila od velikosti písma dalšího textu smlouvy včetně vymezení pojmů, ujednání o smluvní pokutě a dalších smluvních podmínek. V tomto smluvním vztahu má žalovaný nepochybně postavení spotřebitele (§ 419 o. z.) a žalobce postavení podnikatele (§ 420 o. z.). Při uzavření smlouvy a především sjednání smluvní pokuty však nelze postup žalobce považovat za takový, že by byly porušeny zásady poctivosti ve vztahu k spotřebiteli. Odvolací soud rovněž považuje za vhodné zdůraznit, že pokud žalovaný jako objednavatel pohřebních služeb se v této smlouvě zavázal k zaplacení ceny poskytnutých služeb, má tento závazek etický a společenský význam a tento závazek nelze srovnávat s běžným typem závazků, do nichž spotřebitelé vstupují, jako je například poskytnutí úvěru, koupě spotřebního zboží apod.

5. Vzhledem k tomu, že ujednání účastníků o smluvní pokutě je jasné, srozumitelné a odpovídá požadavkům a podmínkám vymezených v ustanovení § 2048 a násl. o. z., dospěl odvolací soud k závěru, že žaloba v části nároku uplatňující úhradu smluvní pokuty odpovídající výši dlužné

částky, tj. 7 299 Kč, je důvodná. Na závěr odvolací soud dodává, že ani způsob sjednání výše smluvní pokuty není v rozporu se zásadou poctivosti a nelze hovořit o nemravném způsobu sjednání výše smluvní pokuty. V daném případě smluvní pokuta odpovídá výši dluhu a lze souhlasit s argumentací žalobce, že celkovou výši smluvní pokuta tak určuje příkazce – žalovaný, jež svou nečinností vytváří dluh. V daném případě tak smluvní pokuta odpovídá 100% dlužné částky, nikoliv však celkové smluvní ceny. Pokud by smluvní pokuta byla sjednána například ve výši 0,5 % denně, což je maximální výše smluvní pokuty z hlediska judikatury a rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu ČR (bráno za soulad s dobrými mravy), při ročním prodlení by taková smluvní pokuta sjednaná ve výši 0.5 % denně představovala 182,5 % dlužné částky, což podstatně převyšuje způsob sjednání výše smluvní pokuty souzené věci. Odvolací soud dále poukazuje na to, že účastníky sjednaná výše smluvní pokuty je navíc konstantní, tedy uplynutím času se nezvyšuje. Stejný způsob sjednání smluvní pokuty odvolací soud již posuzoval v soudním sporu vedeném stejným žalobcem proti jinému účastníku u Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. 9 C 163/2014, v odvolacím řízení vedeno pod sp. zn. 14 Co 706/2014.

6. Z výše uvedených důvodů krajský soud rozsudek okresního soudu v napadené části dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil ve výroku II. tak, že žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci další částku 7 299 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
7. V důsledku změny části napadeného rozsudku rozhodoval odvolací soud znovu o nákladech prvostupňového řízení (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). O těchto nákladech a o nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 o. s. ř., za použití § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů prvostupňového řízení včetně náhrady nákladů odvolacího řízení. Tyto náklady představují náhradu za soudní poplatek z návrhu na zahájení řízení – žaloby a náhradu za soudní poplatek za odvolání a činí celkem 2 000 Kč (2 x 1 000 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání za podmínek ustanovení § 237 o. s. ř. k Nejvyššímu soudu ČR se sídlem v Brně ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím Okresního soudu v Litoměřicích. O přípustnosti dovolání (§ 237 - § 238a) rozhoduje dovolací soud.

Ústí nad Labem 18. prosince 2017

JUDr. Vilém Šetek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Martin Weber

Martin
Weber
Digitálně
podepsal
Martin Weber
Datum:
2018.01.19
14:07:31
+01'00'